

Een goed ondernemer investeert in de financiële bedrijfsvoering. Deze is de bodem van de onderneming. De zaken moeten financieel op orde zijn en onder controle.

Dat is nodig om mogelijke tegenslagen op te vangen, zoals bezuinigingen en tekorten, en om richting te geven aan de eigen groei en mogelijkheden. Van cruciaal belang is steeds te weten hoe de onderneming er financieel voorstaat.

De financiële situatie kan worden gemeten met behulp van een aantal bedrijfseconomische begrippen. Deze zogenaamde indicatoren zijn te berekenen met de cijfers uit de balans en uit de resultatenrekening van de onderneming. Elke indicator heeft een norm. Die geeft aan welke waarde de indicator moet hebben om de financiële huishouding onder controle te hebben. De indicatoren in vergelijking met hun norm bepalen hoe gezond of ongezond de financiële situatie is. De indicatoren en de normen zijn op initiatief van de MO groep vastgesteld door Berenschot en Mazars en besproken met een aantal ondernemers in Welzijn & Maatschappelijke Dienstverlening.

Kwantitatieve indicatoren

Liquiditeit

Liquiditeit is de mate waarin de organisatie in staat is op tijd te voldoen aan de financiële verplichtingen. De liquiditeit (op korte termijn) kan worden berekend met behulp van de **current ratio**. Deze geeft de mate aan waarin uit de vlottende activa (liquide middelen, vorderingen op korte termijn) aan de vlottende schulden (kortlopende schulden) kan worden voldaan. Vlottende activa (voor zover al dan niet in geld aanwezig) kunnen geld worden, bijvoorbeeld door debiteuren te innen. Vlottende schulden kosten op korte termijn geld: ze moeten worden betaald. Als tegenover de kortlopende schulden voldoende vlottende activa aanwezig zijn, is de liquiditeit in orde.

De wijze van financiering beïnvloedt de liquiditeit. Honderd procent bevoorschotting is positief voor de liquiditeit. Er is geld in kas. (Gedeeltelijke) achterafbetaling is negatief voor de liquiditeit. Geld is nog niet aanwezig. De onderneming loopt financieel risico. Voor het bepalen van de current ratio moeten de vorderingen verminderd worden met de nog te ontvangen laatste subsidietermijn.

De formule voor de current ratio is: vlottende activa gedeeld door kortlopende schulden.

In het financieel overzicht 2014 van onze organisatie bedragen de vlottende activa € 119.467,00.

De kortlopende schulden staan opgenomen voor een bedrag van € 76.031,00

De current ratio is dus $119.467 : 76.031 = 1,57$

Bij een uitkomst <1 loopt de onderneming financieel risico. De liquiditeit is te laag. Dat kan tot betalingsproblemen leiden. En zelfs, als er geen maatregelen worden genomen, tot faillissement.

Bij een uitkomst tussen de 1 en 1,5 zit de onderneming in een tussenzone. Ze is op weg naar groen of op weg naar de gevarenzone. Verbeteren is in beide gevallen noodzakelijk. Dat kan op twee manieren:

1. Het verlagen van de kosten en/of het verhogen van de opbrengsten
2. Het omzetten van kort vreemd vermogen naar lang vreemd vermogen

Is de uitkomst boven de 1,5, dan is de onderneming voldoende liquide.

Eind 2012 bedroeg de current ratio van de organisatie 1,62 eind 2013 werd deze vastgesteld op 180. Zowel ten opzichte van 2012 als 2013 is dus een verslechtering opgetreden. Er is nog wel sprake van voldoende liquiditeit, maar de gevarenzone is in zicht ($<1,5$).

Netto werkkapitaal

Ook het begrip **netto-werkkapitaal** zegt iets over de liquiditeit. Het netto-werkkapitaal is het verschil tussen de vlottende activa en de vlottende schulden. Als niet alle vlottende activa nodig zijn om aan de vlottende schulden te voldoen, blijven er activa over. Er is sprake van werkkapitaal. De onderneming heeft vermogen. Dit kan eigen vermogen zijn of lang vreemd vermogen. Dat zijn langlopende schulden, die voorlopig niet betaald hoeven worden. Het geld is nog in kas. Vermogen is positief voor de liquiditeit. Met het vermogen moeten de vaste activa worden betaald. Het netto-werkkapitaal is het bedrag dat daarna overblijft.

De formule voor het netto-werkkapitaal is: vlottende activa min kortlopende schulden of (eigen vermogen + lang vreemd vermogen) min vaste activa.

De uitkomst is een absoluut getal. Hoe hoger het netto-werkkapitaal, hoe beter de liquiditeit. De financiering in de onderneming is solide.

Eind 2012 had de stichting een netto-werkkapitaal van € 44.756,00, eind 2013 was dit € 71.681,00. In 2014 heeft een daling van het netto werkkapitaal plaatsgevonden tot € 43.436,00.

Continuïteit op langere termijn.

Bij de continuïteit op langere termijn speelt het eigen vermogen een grote rol. Onderstaande indicator geeft aan in welke mate de lasten in een jaar opgevangen kunnen worden door het eigen vermogen. Als het eigen vermogen relatief laag is in vergelijking met de totale lasten, dan loopt de onderneming risico. Tegenvallende inkomsten kunnen niet opgevangen worden. De lasten blijven. Mogelijk kan personeel niet worden betaald. Immers een belangrijk deel van de lasten zijn personeelskosten. Met voldoende vermogen kan de onderneming de betalingen aan personeel bij tegenvallende inkomsten voor enige tijd continueren.

De formule voor continuïteit op langere termijn is: $\text{eigen vermogen} : \text{totale lasten} \times 100\%$

In het financieel overzicht 2014 is het eigen vermogen bepaald op € 46.977,00. De totale lasten bedragen € 461.400.

Zetten we deze getallen in de formule dan geeft dat voor 2014 een uitkomst van 10 % (in 2012 11,6%; in 2013 18%) Na een opgaande lijn over de jaren 2012 en 2013 is de organisatie in 2014 teruggezakt naar 10% en komt daarbij aan de rand van de gevarezone.

Bij een uitkomst onder de 10% loopt de onderneming risico. Er is niet genoeg eigen vermogen om eventuele tegenvallende baten op te vangen. De groene zone is niet te bereiken in 1 jaar. Want de opbouw van vermogen vindt plaats door een aantal jaren exploitatieoverschotten. Liquiditeitsbewaking is van belang. Een plan is nodig waarin de streefwaarden voor de indicator worden vastgelegd en tijdstippen waarop die, via (jaarlijkse) exploitatieoverschotten, bereikt moeten zijn.

Een uitkomst van tussen de 10% en 25% geeft aan dat de onderneming in de tussenzone zit. Verbeteren is noodzakelijk en op korte termijn mogelijk door het genereren van (jaarlijkse) exploitatieoverschotten en die toe te voegen aan het eigen vermogen.

Bij een uitkomst van meer dan 25% zit de onderneming goed. Meer dan een kwart van de lasten worden gedekt door het eigen vermogen. Er blijft vermogen over voor de langere termijn.